

Oppilaan sisäisen motivaation tukeminen musiikinopetuksessa

Tutkielma (kandidaatti)
29.04. 2020

Severi Ollinen
Musiikkikasvatuksen aineryhmä
Taideyliopiston
Sibelius-Akatemia

Tutkielman nimi	Sivumäärä
Oppilaan sisäisen motivaation tukeminen musiikinopetuksessa	30
Tekijän nimi	Lukukausi
Severi Ollinen	kevät 2020
Aineryhmän nimi	
Musiikkikasvatuksen koulutusohjelma	
Tiivistelmä	
<p>Tutkimuksen tavoitteena oli tarkastella sisäisen motivaation merkitystä musiikinopiskelussa, sekä eritellä niitä tekijöitä, jotka liittyvät sisäisen motivaation syntymiseen ja säilymiseen. Tutkin tapoja, joilla musiikinopettaja voi tukea oppilaan sisäistä motivaatiota.</p> <p>Tutkimuskysymykseni olivat:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Millainen merkitys oppilaan sisäisellä motivaatiolla on musiikinopiskelussa?2) Miten musiikinopettaja voi tukea oppilaan sisäisen motivaation syntymistä ja säilymistä? <p>Tutkimuksen keskeisiä käsitteitä olivat motivaatio, sisäinen motivaatio, itseohjautuvuusteoria (SDT) ja ulkoinen motivaatio. Eri motivaatioteorioista valitsin juuri Ryanin & Decin itseohjautuvuusteorian, sillä sen yhteys sisäiseen motivaatioon sopii erityisen hyvin pitkäjänteisen musiikinopetuksen tavoitteisiin. Itseohjautuvuusteoria tarjoaa näkökulmia sellaisen oppimisympäristön luomiseen, joka mahdollistaa motivaation syntymisen.</p> <p>Tutkimukseni menetelmä oli systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Kokosin tutkimukseeni tietoa jo olemassa olevista tieteellisistä julkaisuista, joiden tutkimustuloksia analysoin, vertailin ja yhdistelin.</p> <p>Sisäinen motivaatio vaikuttaa positiivisesti oppimiseen. Musiikinopettaja kykenee vaikuttamaan oppilaidensa sisäiseen motivaatioon eri tavoin. Musiikinopettajan tulisi kehittää oppimisympäristöjä, joissa oppilas voi kokea kyvykkyyttä, oppia uusia taitoja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja samalla säilyttää oman valinnanvapauden tunteensa. Opetuksen tulee olla sopivan haastavaa jokaiselle oppilaalle. Tämän toteutuminen vaatii eri tasoisten osallistumismahdollisuuksien tarjoamista musiikinopetuksessa.</p>	
Hakusanat	
Motivaatio, sisäinen motivaatio, musiikinopetus, itseohjautuvuusteoria	
Tutkielma syötetty Turnitin-plagiaatintunnistusjärjestelmään	
23.04.2020	

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Keskeiset käsitteet	4
2.1 Motivaatio	4
2.2 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio	5
2.3 Itseohjautuvuusteoria motivaation selittäjänä	6
3 Tutkimusasetelma	10
3.1 Tutkimustehtävä ja -kysymykset	10
3.2 Tutkimusmenetelmä ja -metodologia.....	10
3.3 Tutkimusprosessi	11
3.4 Tutkimusetiikka	13
4 Tulokset.....	14
4.1 Sisäisen motivaation merkitys musiikinopiskelussa	14
4.2 Sisäistä motivaatiota tukeva musiikinopetus	15
4.2.1 Sisäisen motivaation syntymisen tukeminen musiikinopetuksessa	15
4.2.2 Sisäisen motivaation säilymisen tukeminen musiikinopetuksessa	18
5 Johtopäätökset ja pohdinta	21
5.1 Johtopäätökset	21
5.2 Pohdinta	22
5.3 Luotettavuustarkastelu	25
5.4 Jatkotutkimusaiheita.....	26
Lähteet.....	28
Liite	30

1 Johdanto

Tutkimukseni käsittelee sisäisen motivaation merkitystä sekä sen syntymisen ja säilymisen tukemista musiikinopetuksessa. Tarkastelen, miksi sisäinen motivaatio on merkittävää musiikinopetuksessa ja mitkä tekijät mahdollistavat motivoivan musiikinopetuksen. Nostan esille niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat oppilaita motivoivien oppimisympäristöjen ja -tilanteiden syntymiseen. Sisäisen motivaation merkitystä musiikinopiskelussa on jo nostettu esille (ks. POPS 2014; TPOPS 2017). Aihetta avaavaa tutkimustyötä ei ole kuitenkaan löydettävissä niin paljon, kuin opettaja tarvitsisi, jotta voisi noudattaa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) asettamia vaatimuksia. Esimerkiksi Lehtinen, Kuusinen & Vauras (2007) ovat korostaneet, että todellisia toiminta-, oppimis- ja suoritustilanteita ymmärtämään auttavia motivaatiotutkimuksia on hyvin vähän (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 177–178.)

Motivoinnin käyttöön ja vaikutuksiin oppimistilanteissa ollaan siis yhä vasta heräämässä. Toisaalta Martela & Jarenko (2014) nostivat Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisussa esille huomion, että motivaatioon liittyvästä itseohjautuvuusteoriasta on 2010-luvun alussa tehty eksponentiaalinen määrä tutkimuksia suhteessa aikaisempaan (Martela & Jarenko 2014, 13.) Motivaation tutkiminen ja nykypäivän käsitys siitä, että motivaatio on kehittyvä ja siksi myös opetettava asia, on johtanut myös aiheeseen liittyvän musiikkipedagogisen tutkimuksen lisääntymiseen (Arriaga & Madariaga 2014, 375). Motivaation tutkiminen ei ole kuitenkaan uusi ilmiö musiikkikasvatuskentällä (ks. Asmus 1994).

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) mainitaan useassa kohtaa oppilaiden motivaation mahdollistaminen ja vahvistaminen (POPS 2014). Motivaation olennaisuus on osana nykyisen suomalaisen perusopetuksen arvopohjaa. Jotta voidaan käytännössä toteuttaa oppilaiden sisäistä motivaatiota tukevaa musiikinopetusta, on motivaatiota ja sisäistä motivaatiota tärkeää tutkia yhä lisää musiikkikasvatuskentällä.

Musiikin oppiminen on oppimista siinä missä muukin oppiminen, joten olen käyttänyt tässä tutkielmassa yleisesti oppimismotivaatiota käsitteleviä tekstejä musiikkikasvatuksen kentän tekstien ohella. Syvenyäksemme musiikinopiskeluun

liittyvään motivaatioon, täytyy meidän ymmärtää motivaation yleisiä lainalaisuuksia. On kuitenkin olennaista ymmärtää, että motivaatio on erilaista musiikkikasvatuksen kentällä suhteessa sitä kognitiivisempiin aloihin, sillä musiikki on toiminnallinen ja tunteiden tuntemiseen kytköksissä oleva ala. Se tekee siitä monimutkaisen tutkia. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 385.)

Musiikinopetuksen työtavat ja työkalut ovat keskeisiä, kun pyritään luomaan motivoivia opetustilanteita. POPS (2014) ja TPOPS (2017) mainitsevat oppilaiden henkilökohtaisten tarpeiden, edellytyksien ja kiinnostuksen kohteiden huomioimisen musiikinopetuksessa. Ne liittyvät vahvasti Ryanin ja Decin (2000b; 2000c) sisäistä motivaatiota käsittelevään itseohjautuvuusteoriaan, jota avaan lisää toisessa luvussa (Ryan & Deci 2000b; Ryan & Deci 2000c). POPS (2014) ja TPOPS (2017) nostavatkin esille motivaation ja itseohjautuvuuden vahvistamisen oikein valittujen työtapojen avulla. Tämän taustalla on myös ajatus siitä, että oppiminen jatkuu koko elämän läpi. POPS (2014) linjaakin, että perusopetuksen tehtävänä on rakentaa oppilaille elämän läpi kestävä oppimismotivaatio.

Motivoiva opettaminen vaatii oppilaan yksilöllistä tuntemista, sillä siihen vaikuttavat ihmisen monimuotoiset psykologiset tarpeet (Deci & Ryan 2000c; Eccles 2004). Eccles (2004) on todennut, että kouluympäristön pitäisi huomioida opetuksessa oppilaiden muutos ja kasvu, jotka vaikuttavat heidän kognitiivisen, emotionaalisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin, sillä ne liittyvät oppilaan motivaation syntyyn (Eccles 2004). Voidaan siis sanoa oppimismotivaation olevan henkilökohtainen ja muusta elämästä vahvasti riippuvainen.

Musiikin ja musiikkikasvatuksen opiskelijana, olen usein observoijana ja empiirisesti kohdannut motivaatioon liittyviä ongelmia eri oppimistilanteissa. Laadukas opetus voi toki olla itsessään motivoivaa, mutta on keskeistä selvittää, mitkä tekijät mahdollistavat oppilaiden sisäisen motivaation syntymistä ja säilymistä tukevan musiikinopetuksen. Motivaationi aiheeseen nousee ajatuksesta, onko musiikinopetus aina motivoivaa, onko sen mahdollista olla aina motivoivaa sekä mitä opetuksessa pitäisi huomioida, jotta se olisi motivoivaa.

Seuravavassa luvussa esittelen tutkimukseni teoreettisen viitekehyksen ja keskeiset käsitteet, jotka ovat motivaatio, sisäinen motivaatio, ulkoinen motivaatio ja

itseohjautuvuusteoria (SDT). Motivaatiota ja tarkemmin sisäistä motivaatiota lähestyn itseohjautuvuusteorian (Self-determination theory) kautta (Ryan & Deci 2000c). Kolmannessa luvussa esittelen tutkimustehtäväni ja -kysymykseni. Avaan tutkimusmenetelmäni eli systemaattisen kirjallisuuskatsauksen piirteet, joiden mukaan tarkoitukseni on kerätä ja yhdistellä tutkimukseeni liittyvää, jo olemassa olevaa, tietoa (Salminen 2011). Kuvailen tutkimusprosessiani sekä tutkimuksen tekoon liittyviä eettisiä periaatteita ja pohdin tutkimuksessa tekemiäni eettisiä valintoja. Neljännessä luvussa jäsentelen saamani tulokset tutkimustehtäväni mukaisesti. Tarkastelen oppilasta motivoivaa musiikinopetusta ja musiikkikasvattajan mahdollisuuksia herättää, kasvattaa ja ylläpitää oppilaidensa sisäistä motivaatiota. Viidennessä luvussa teen johtopäätöksiä tulosteni pohjalta ja esitän aiheeseen liittyvää pohdintaa tutkimuksen tulosten pohjalta. Lopuksi tarkastelen tutkimukseni luotettavuutta ja ehdotan mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 Keskeiset käsitteet

Tässä luvussa esittelen tutkimukseni käsitteellisen viitekehyksen ja määrittelen sen keskeiset käsitteet. Keskeisiä käsitteitä tutkimuksessani ovat motivaatio, sisäinen motivaatio, ulkoinen motivaatio ja itseohjautuvuusteoria (SDT). Eri motivaatioteorioista olen valinnut juuri itseohjautuvuusteorian, sillä sen yhteys sisäiseen motivaatioon sopii erityisen hyvin pitkäjänteisen musiikinopetuksen tavoitteisiin. Itseohjautuvuusteoria tarjoaa näkökulmia sellaisen oppimisympäristön luomiseen, joka mahdollistaa sisäisen motivaation syntymisen (Lehtinen et al. 2007, 183).

2.1 Motivaatio

Tietojen, taitojen tai tapojen omaksumista kutsutaan oppimiseksi. Oppimista voi tapahtua sekä opiskelemalla, opettamalla, harjoittelemalla että kokemuksen, esimerkin tai ympäristön vaikutuksen kautta. (Kotimaisten kielten keskus 2018.) Useissa eri motivaatioteorioissa on nostettu esille motivaation positiivinen vaikutus oppimiseen ja tehtävistä suoriutumiseen (Lehtinen et al. 2007, 218). Motivaatio saa ihmisessä aikaan toimintaa, sekä ohjaa ja ylläpitää sitä (Lehtinen et al. 2007, 177; Järvenoja, Kurki & Järvelä 2018). Se vaikuttaa ihmisen toiminnan ja käyttäytymisen säätelyyn sekä toimintaan tarttumisen määrätietoisuuteen, toiminnan intensiivisyyteen ja keskittymisen sitkeyteen. Motivaatio vaikuttaa myös toiminnan aikana syntyvään tunnetilaan. Motivoituneet henkilöt kokevat yleensä positiivisempia tunteita toiminnan aikana, kuin vähemmän motivoituneet. (Lehtinen et al. 2007, 177.)

Motivaatioteoria on hyvin monimutkainen kenttä, jossa täytyy ottaa huomioon lukuisia ihmisen sisäisiä tekijöitä. Suurin osa teorioista käsittää keskeisinä motivaatioon liittyvinä tekijöinä yksilön tavoitteet, tunteen kyvykkyydestä ohjalla omaa toimintaansa ja tunteiden kokemisen. Motivaatio koostuu aina monista eri vaikuttajista (Järvenoja, et al. 2018; Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 375). Motivaatioon vaikuttaa vahvasti se, hyväksyykö yksilö tavoitteeseen pääsyyn vaadittavan työn määrän. Koska yksilöt ovat erilaisia, tekijät, jotka vaikuttavat heidän tavoitteiden asettamiseensa eroavat toisistaan. Tämän takia yksilöt motivoituvat eri asioista eri määrissä. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 377.) Sosiaalisen

hyväksynnän tarpeen täytyminen motivoi ihmistä, sillä ulkopuolelta tuleva kiitos vahvistaa itsetuntoa. Tähän vaikuttaa se, että persoona, itsekäsitys ja itsetunto ovat osittain ympäristön määrittelemiä. Yksilön itselleen asettamat tavoitteet ohjailevat tämän käytöstä. Tähän käytökseen vaikuttavat persoonallisuus, ideaali ja mahdollinen minä, sekä ympäristötekijät. (Hallam 2002, 232.)

Hallam (2002) on kehittänyt kaavion (liite 1) avatakseen nimenomaan musiikkiin liittyvään motivaatioon vaikuttavia tekijöitä. Se ottaa huomioon sekä kognitiivisten tekijöiden että käytöksen itseohjattavuuden olennaisuuden. Musiikkiin liittyvään motivaatioon vaikuttavia tekijöitä ovat luonteenpiirteiden yhteisvaikutus, itsetuntemus, tavoitteet ja lähipiirin luonteenomaiset piirteet, kuten myös kulttuurilliset ja historialliset tekijät. Koulutuksellinen ympäristö sekä kodin ja läheisten tuki kuuluvat niin ikään näihin tekijöihin. (Hallam 2002, 233.) Motivaatioon vaikuttavat näiden ohella yksilön omat motivationaaliset tulkinnat aikaisemmista oppimiskokemuksista (Järvenoja et al. 2018). Myös oppilaan omat arviot tavoitteisiin pääsystä ja annetuissa tehtävissä onnistumisesta vaikuttavat motivaatioon (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 375).

2.2 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Motivaatio jakautuu sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Ulkoisessa motivaatiossa tekemistä kannustavat ulkoiset tekijät, kuten muiden henkilöiden tai sosiaalisen ympäristön odotukset sekä tekemisestä seuraavat palkinnot (Deci & Ryan 2000b, 71; Asmus 1994, 6). Opetuksen näkökulmasta, on tärkeää ymmärtää ulkoisten palkintojen vaikutukset opiskelijan motivaatioon. Niiden avulla pyritään usein saamaan tehtävä suoritettua mahdollisimman nopeasti, sillä ulkoinen palkkio lisää työnteon intensiteettiä. Tämä voi kuitenkin vaikuttaa työn laatuun negatiivisesti. Asioiden monipuolinen tarkastelu saattaa kaventua, kun lopputulos on oppilaalle tärkeämpi kuin itse toiminta. (Lehtinen et al. 2007, 181.)

Sisäinen motivaatio on yksilöstä itsestään lähtevää kiinnostusta ja innostusta joltain toimintaa kohtaan (Lehtinen et al. 2007, 179; Asmus 1994, 6). Sisäisen motivaation mukainen toiminta on siis vapaasti päätettyä ja mielenkiinnosta seuraavaa tekemistä, jonka täytyy olla yksilön itsensä valitsemaa ja hänen taidoillensa sopivan haastavaa. Sisäistä motivaatiota on kahta laatua: sisäsyntyistä motivaatiota ja sisäistettyä

motivaatiota. Sisäsyntyisessä motivaatiossa tekeminen itsessään on nautinnollista, eikä siihen paneutuminen vaadi ylimääräistä energiaa. (Deci & Ryan 2000c, 230–233.) Toiminnan ollessa optimaalisen mielenkiintoista ja sopivan haastavaa, on mahdollista kokea motivaation korkein muoto eli flow-kokemus (Lehtinen et al. 2007, 198; López-Íñiguez 2019, 178). Flow-kokemuksen aikana yksilö kiinnittää koko huomionsa tehtävään eikä keskity toiminnan aiheuttamiin seurauksiin (Lehtinen et al. 2007, 198). Flow-kokemukselle on tyypillistä, että toiminta on niin innostavaa, että yksilön ajantaju katoaa (Lehtinen et al. 2007, 198; López-Íñiguez 2019, 178).

Sisäistetyssä motivaatiossa tekeminen tuntuu merkitykselliseltä, koska se kytkeytyy itselle tärkeisiin päämääriin ja arvoihin. (Deci & Ryan 2000c, 230–233.) Jotta yksilö kykenee sisäistämään ulkopuolelta annettavan tehtävän, täytyy hänen kyetä antamaan sille jokin arvo hänen omien tavoitteidensa ja arvojensa kannalta. Esimerkkinä tehtävä, jonka suorittaminen edistää mahdollisuuksia saada toivottu ylennys työpaikalla. Lisäksi yksilön täytyy alkaa kehittää tämän toiminnan säätelyä omista lähtökohdistaan, jolloin se alkaa muuttua yksilöstä itsestään kumpuavaksi. Toisin sanoen hän muovaa tavoitteeseen johtavaa toimintaa itselleen sopivaksi ja tyypilliseksi. (Lehtinen et al. 2007, 184; Deci & Ryan 2000c.)

2.3 Itseohjautuvuusteoria motivaation selittäjänä

Itseohjautuvuusteoria (Self-Determination Theory) tutkii olosuhteita, jotka mahdollistavat ja ylläpitävät sisäistä motivaatiota (Ryan & Deci 2000b, 70). Itseohjautuvuusteoria lähestyy yksilön motivaatiota ja persoonallisuutta psykologisen hyvinvoinnin ja kasvun kautta. Olennaista on käsittää sisäisten psykologisten tarpeiden merkitys yksilön tavoitteiden psykologisen merkityksen antajana. Itseohjautuvuusteoriassa on keskeistä, että tarpeet ovat ihmisen sisäisiä, eivätkä ulkoa opittuja. Se painottaa yksilön psykologista puolta ja kuvailee fyysiset tarpeet psykologisten prosessien säätelyksi (Deci & Ryan 2000c, 228–230.) Itseohjautuvuusteorian mukaan täytyy siis kiinnittää huomio ihmisen psykologisiin tarpeisiin, jotta on mahdollista ymmärtää motivaatiota ja sen syntymistä.

Itseohjautuvuusteorian määrittelemät kolme ihmisen sisäistä perustarvetta ovat omaehtoisuus (autonomy), kyvykkyys (competence) ja yhteisöllisyys (relatedness). Niitä käsitellään sisäisinä, psykologisina ja ihmiselle luonnonmukaisina motiiveina, ei

ulkopuolelta opittuina. (Deci & Ryan 2000c, 227–230; ks. Myös Ryan & Deci 2000b, 68.) Ne ovat keskeisiä kasvulle, sosiaaliselle kehitykselle ja henkilökohtaiselle hyvinvoinnille (Deci & Ryan 2000b; Deci & Ryan 2000C, 230). Yhden puuttuminen aiheuttaa poikkeuksetta merkittäviä negatiivisia lopputuloksia motivaatiolle. (Deci & Ryan 2000c, 230).

Sisäiselle motivaatiolle on olennaista, kuinka hyvin yksilö pystyy tyydyttämään näitä psykologisia perustarpeitaan ja pitämään huolta hyvinvoinnistaan, kun hän tavoittelee itselleen tärkeitä päämääriä. Jotta yksilö voi motivoitua toiminnasta, hänen täytyy kyetä tyydyttämään perustarpeitaan toteuttaessaan sitä. Motivoituneisuuden taso määräytyy silloin sen mukaan, miten hyvin ihminen pystyy vastaamaan niihin. Kun tarpeisiin ei pystytä enää vastaamaan, sisäinen motivaatio, ulkoisten tavoitteiden sisäistäminen ja hyvinvoinnin tavoittelu eivät toimi enää optimaalisesti ja luonnollisesti. Yksilön on kuitenkin mahdollista tavoitteisiin pyrkiessään kehittää työskentelytapoja, jotka tukevat näitä tarpeita, jos toiminta itsessään ei sitä tee. Tämä on kuitenkin tehtävissä ainoastaan yksilön sisäisten voimavarojen rajoissa. (Deci & Ryan 2000c, 228–229.)

Itseohjautuvuusteorian mukaan oppilaan motivaatioon vaikuttaa positiivisesti tämän oikeus vaikuttaa käsiteltävään sisältöön. Tämä linkittyy omaehtoisuuden tarpeeseen, mikä tarkoittaa kokemusta siitä, että tuntee voivansa itse säädellä mitä tekee ja miten toimii. Tällöin motivaatio on sisäistä eikä ulkoista. Kyvykkyyden tunne liittyy siihen, kuinka hyvin yksilö uskoo osaamisensa riittävän haasteiden selvittämiseen ja tavoitteisiin pääsyyn. Vahva kyvykkyyden tunne vahvistaa motivaatiota ja päinvastoin. Ihmisen kolmas perustarve on olla sosiaalisesti vuorovaikutuksessa muihin ja tuntea, että hänestä välitetään. Näiden toteutuminen motivoi yksilöä. (Deci & Ryan 2000c, 233–236.)

Kun sisäiset tarpeet ovat tarpeeksi tyydyttyneitä, ihminen keskittyy luonnostaan tekemään itselleen tärkeitä ja merkittäviä asioita. Tällöin voimavarat eivät kulu perustarpeiden tyydyttämiseen, eli itsemääräämisoikeuden, yhteisön hyväksynnän tai kyvykkyyden tunteen tavoitteluun. (Deci & Ryan 2000c, 230.) Sisäsyntyiseen ja sisäistettyyn motivaatioon liittyvien yksilöä kiinnostavien ja yksilön tavoitteille tärkeiden aktiviteettien ei tarvitse välttämättä tähdätä perustarpeiden täyttämiseen itse toiminnan aikana. Näitä itselleen tärkeitä ja mielenkiintoisia asioita ei yksilö

välttämättä tee tyydyttäkseen perustarpeitaan. Esimerkkinä voisi toimia tilanne, jossa henkilö alkaa soittaa pianolla kappaletta ja kokee siitä suurta mielihyvää sekä uppoutumisen tunnetta. Positiivisia tunteita ei syntyisi, jos hänet pakotettaisiin soittamaan tai hänen kykynsä eivät olisi riittävällä tasolla kappaleen soittamiseen. Vaikka toteutuvat perustarpeet, omaehtoisuus ja kyvykkyys, ovat välttämättömiä tekemisestä syntyvälle nautinnolle, soittamisen syynä ei todennäköisesti ole perustarpeiden tyydyttäminen. Mies voisi jatkaa itseään kiinnostavan tekemisen parissa ja tuntea spontaania mielihyvää niin kauan, kuin se olisi hänen oma valintansa ja aktiviteetti sopivan haastava. (Deci & Ryan 2000c, 230–231.)

Kun fyysiseen tarpeeseen, kuten nälkään, ei vastata, ihminen toimii yleensä aktiivisesti tyydyttäkseen sen. Myös psykologisiin tarpeisiin pyritään vastaamaan näin. Kun ne ovat tyydyttämättömiä, ihmiset saattavat muodostaa itselleen defensejä ja korvaavia tarpeita alkuperäisten tarpeiden tyydyttämisen sijasta. Tämä ilmiö saattaa ajan kuluessa vahvistaa itseään, jolloin perustarpeet tyydyttyvät koko ajan vähemmän, millä on negatiivisia vaikutuksia yksilön terveyteen. (Ryan & Deci 2000c, 231.)

Itseohjautuvuusteoria avaa myös sisäistetyn motivaation syntyä ja linkittymistä sisäiseen motivaatioon. Kun ihminen joutuu suorittamaan ulkopuolelta annettavia tehtäviä, sisäinen motivoituminen riippuu siitä, kuinka hyvin yksilö onnistuu sisäistämään ja integroimaan toiminnan säätelyn. Sisäistäminen viittaa siihen, millaisen arvon yksilö on tälle ulkoisen ärsyksen aiheuttamalle toiminnalle antanut suhteessa itseensä. Integraatio taas viittaa siihen, miten yksilö on alkanut säädellä tätä toimintaa omista lähtökohdistaan, jolloin toiminta alkaa muuttua yksilöstä itsestään kohoavaksi. Tämä onnistuu parhaiten ympäristössä, joka tyydyttää kolmea perustarvetta. Yksilön täytyy saada positiivista palautetta omasta pätevyydestään, saada vaikuttaa asioihin tarpeeksi sekä saada sosiaalista tukea ja kokea yhteisöllisyyttä. (Lehtinen et al. 2007, 184; Deci & Ryan 2000c.)

Ulkoisen motivaation määritelmä itseohjautuvuusteorian näkökulmasta on myös hyvä nostaa esille. Kun yksilöä pyritään motivoimaan ulkoisilla palkinnoilla, tämän motivaatio tehtävää kohtaan voi vaihdella täydestä haluttomuudesta passiiviseen toimintaan ja aina aktiiviseen toimintaan sitoutumiseen. Itseohjautuvuusteorian mukaan motivaation määrä ulkopuolelta asetettujen tehtävien suorittamiseen riippuu siitä, miten yksilö sisäistää siihen liittyvät arvot ja siihen liittyvän toiminnan säätelyn.

Itseohjautuvuusteorian mukaan ulkoisen motivaation suhde yksilön autonomisuuteen eli omaehtoisuuteen voi vaihdella suuresti. Olennaista ulkoisesti motivoitujen tehtävien käsittelyssä on, kuinka yksilö saavuttaa tavan motivoitua niistä sekä kuinka löydetty motivaatio vaikuttaa hänen käyttäytymisensä ja hyvinvointiinsa. (Deci & Ryan 2000b, 71.)

Esimerkkinä ulkoisen motivaation omaehtoisuuden vaihtelusta toimivat kaksi oppilasta. Oppilas A tekee kotiläksynsä, koska hän kokee niiden tekemisen hyödyttävän häntä valitsemallaan urapolulla. Oppilas B taas tekee läksynsä ainoastaan, koska hän noudattaa vanhempiensa ohjeita. Kummassakaan tilanteessa itse tekeminen ei motivoi, vaan toiminta on väline saavuttaa jokin muu itselleen tärkeä tavoite. Oppilas A:n toimintaan liittyy kuitenkin omaehtoisuuden ja itse valitsemisen tunne, kun taas Oppilas B noudattaa ulkoisia kehotuksia. Molemmissa tapauksissa oppilaan toiminta on tarkoituksenmukaista, mutta siihen liittyvä omaehtoisuuden määrä on oppilas A:n kohdalla suurempi, kuin B:n kohdalla. (Deci & Ryan 2000b, 71.) Opetuksessa on usein tavoitteena, että oppilas kokee annettujen tehtävien liittyvän hänelle tärkeisiin tavoitteisiin ja päämääriin (Deci & Ryan 2000b, 71; de Bézenac & Swindells 2009, 6).

3 Tutkimusasetelma

Tässä luvussa esittelen tutkimustehtäväni ja -kysymykseni. Määrittelen tutkimusmenetelmäni eli systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tunnusmerkkejä. Perustelen ja avaatan kirjallisuuden valikointiin ja lähdeaineiston rajaukseen liittyviä valintojani. Lopuksi perustelen tutkimukseni eettisyyttä tutkimuksenteollisista näkökulmista ja pohdin tutkimuksessa tekemiäni valintojen eettisyyttä.

3.1 Tutkimustehtävä ja -kysymykset

Tutkimuksen tarkoitus on tarkastella sisäisen motivaation merkitystä musiikinopiskelussa, sekä eritellä niitä tekijöitä, jotka liittyvät sisäisen motivaation syntymiseen ja säilymiseen. Tutkin tapoja, joilla musiikinopettaja voi tukea oppilaan sisäistä motivaatiota.

- 1) Millainen merkitys oppilaan sisäisellä motivaatiolla on musiikinopiskelussa?
- 2) Miten musiikinopettaja voi tukea oppilaan sisäisen motivaation syntymistä ja säilymistä?

3.2 Tutkimusmenetelmä ja -metodologia

Toteutan tutkimukseni kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tarkoitukseni on tutkia valitsemaani aihetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja ottaa huomioon todellisuuden monimuotoisuus. Laadullisen tutkimuksen periaatteiden mukaan todellisuuden osia on käsiteltävä toisiinsa jatkuvasti vaikuttavina tekijöinä, joiden välille on mahdollista muodostaa monenlaisia yhteyksiä. (Hirsjärvi et al. 2014, 161.) Tutkimusmenetelmäni on systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Keskityn siis aiheestani löytyvän, jo olemassa olevan, tieteellisen tekstin keräämiseen, analysointiin, vertailuun ja tulkintaan. (Salminen 2011, 9.)

Käyn laajasti läpi tutkimusmateriaalia tiivistäen ja asettaen olennaisen sisällön teemani ja tutkimuskysymyksieni määrittelemään kontekstiin (Salminen 2011, 9). Keskityn keräämään tutkimustietoa sisäisen motivaation rakenteista, sen vaikutuksesta

oppimiseen ja tavoista, joilla opettaja voi tukea oppilaidensa sisäisen motivaation syntymistä ja säilymistä musiikinopiskelussa. Menetelmä tukee tutkielmani tehokasta rajaamista ja tutkimusprosessissa saamani tulosten tiivistämistä sekä antaa laajan tietouden aikaisemmasta aiheeseeni liittyvästä tutkimuksesta (Salminen 2011, 9).

Tutkin saamiani tuloksia hermeneuttisella lähestymistavalla, jolloin tarkoitukseni on keskittyä lähdetietojen ymmärtämiseen, tulkintaan ja niiden objektiivisuuden tarkasteluun (Tuomi & Sarajärvi 2003, 31–32). Hermeneuttiseen prosessiin pohjaten pyrin myös esittämään tässä tutkielmassani saamani tulokset mahdollisimman selkeästi, jotta tutkimuksessani esittämäni tulokset, väitteet ja päätelmät olisivat mahdollisimman läpinäkyviä. Tämä lähestymistapa tukee systemaattisen kirjallisuuskatsauksen käyttöä, jonka tarkoituksena on kartoittaa jo olemassa olevaa tutkimusta (Salminen 2011, 9). Analysoin aineistoa ja asetan sille kysymyksiä oman tutkimuskysymykseni näkökulmasta.

Yleensä tutkimuksen aiheen rajaus vaikuttaa tutkimusmenetelmän valintaan (Hirsjärvi, Sarajärvi & Remes 2014, 65). Koska systemaattinen kirjallisuuskatsaus on ennalta määrätty Sibelius-Akatemian Musiikkikasvatuksen osaston kandidaatintutkielman tutkimusmenetelmäksi, aiheutuu tieteentekemisessä periaatteellinen ristiriita. Tiedostan menetelmän vaikutuksen aiheeni rajaukseen, jolloin vältyn sen aiheuttamilta mahdollisilta ongelmilta. Jokaista tutkimuksen tekoon liittyvää päätöstä voidaan pitää ongelmallisena (Hirsjärvi et al. 2014, 123).

3.3 Tutkimusprosessi

Tieteellinen tutkimusprosessi on vaativa ja siksi pitkäkestoinen prosessi. Toteutin tutkimukseni prosessikirjoituksena. Olen työstänyt ja korjannut tekstiäni itsearvioinnin ja saamani palautteen mukaan. (Kniivilä, Lindblom-Ylänne, Mäntynen 2017, 24-25.) Aikataulutin työskentelyäni realistisesti ja otin huomioon tekstin muokkaamisvaiheen vaatiman ajan (Kniivilä et al. 2017, 45).

Tutkimusongelman tarkka määrittely on tärkeää, mutta laadullisessa tutkimuksessa lopullinen tutkimuskysymys muotoutuu usein vasta tutkimusprosessin aikana. Tutkimuksen alkuvaiheessa kyse on pikemminkin yleisen tutkimustehtävän asettamisesta. Näin varaudutaan siihen, että itse tutkimusongelma saattaa muuttua

tutkimuksen edetessä. (Hirsjärvi et al. 2014, 125–126.) Omassa tutkimuksessani tein edellä mainitun valinnan, kun vaihdoin tutkimusongelmani rajausta soitonopiskelusta musiikinopiskeluun koulussa. Tutkimustehtäväni, jossa tarkoitukseni on tutkia sisäistä motivaatiota ja musiikinkasvattajan mahdollisuuksia herättää, kasvattaa ja ylläpitää oppilaidensa sisäistä motivaatiota, on kuitenkin säilynyt samana.

Lähdemateriaalin haravointia tapahtui jatkuvasti kirjoitustyön ohella. Valikoin tutkielmani aineistoon vertaisarvioituja tieteellisiä artikkeleita, tieteellistä kirjallisuutta ja tieteellisiä raportteja (esim. Martela & Jarenko 2014). Olen kerännyt pääasiassa 2000-luvulla tehtyä tutkimusta, tietoisia poikkeuksia lukuun ottamatta. Löytämäni materiaalia käsittelin lähdekriittisesti ja objektiivisesti plagiointia välttäen. Näin kykenin toteamaan lähteistä löytyviä mahdollisia puutteita ja osoittamaan suuntaa uudelle tutkimukselle (Salminen 2011, 9). Pysin tiedostamaan omat mielipiteeni ja välttämään niiden vaikuttamista tiedon käsittelyyn, vaikka täyden objektiivisuuden saavuttaminen sen perinteisessä mielessä ei olekaan mahdollista (Hirsjärvi et al. 2014, 161).

Tiedonhaussa rajasin hakukieliksi suomen ja englannin. Keräsin aineistoa käyttäen sähköisiä hakukoneita, kuten Taideyliopiston Finna-hakukonetta, jonka tietokannoista käytin ARTO- ja Arsca-tietokantoja. Tiedonhaussa apunani olivat myös Sibelius-Akatemian kirjaston ja Helsingin Yliopiston HELKA-kirjaston tarjontaa. EBSCO-tietokantoja hyödynsin etenkin englanninkielisiä lähteitä etsiessäni. Löysin materiaalia myös opponoiijani, ohjaajani ja tutkijayhteisömme neuvojen avulla.

Rajasin tiedonhakuni tutkimuskysymyksieni mukaan. Etsin aineistoa sisäisestä motivaatiosta käsitteenä, luodakseni selkeän teoreettisen viitekehyksen. Tutkimuskysymystäni ajatellen etsin tutkimustietoa sisäisestä motivaatiosta musiikinopiskelussa ja siitä, mitkä asiat musiikinopetuksessa motivoivat oppilaita. Käytin myös joitain yleispedagogisen kirjallisuuden lähteitä täydentämään motivaatioon liittyvää musiikkikasvatuskentän aineistoa.

Tiedonhakuni keskeisimpiä hakusanoja olivat:

- sisäinen motivaatio + musiikinopetus
- motivaatio + musiikinopetus

- motivoiminen
 - sisäinen motivaatio + musiikkikasvatus
 - sisäinen motivaatio + oppiminen
 - sisäinen motivaatio + musiikinopetus
-
- motivation + music studies
 - motivating + music pedagogy
 - motivation + learning
 - intrinsic motivation + music students
 - intrinsic motivation + music pedagogy

3.4 Tutkimusetiikka

Toteutan tutkimukseni hyvän tieteellisen käytännön mukaan, mikä mahdollistaa sen, että saamani tulokset ovat uskottavia ja tutkimus eettisesti hyväksyttyä sekä luotettavaa. Noudatan Opetus- ja kulttuuriministeriön valitseman tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) luomia ohjeita, jotta valintani ja perusteluni ovat linjassa muun suomalaisen tiedeyhteisön kanssa (TENK 2012). Keskityn erityiseen tarkkuuteen ja huolellisuuteen tutkimusprosessini eri vaiheissa (Tuomi & Sarajärvi 2003, 131).

Viittaan käyttämäni lähdemateriaaleihin asianmukaisella tavalla ja otan näin huomioon muiden tutkijoiden tekemän työn. Muille tutkijoille annettava kunnioitus ja arvostus on oleellista kaikissa tutkimusprosesseissa ja tälle arvopohjalle perustan myös oman tutkimustyöni. (TENK 2012, 6; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2014, 349.) Jotta pystyn osoittamaan muiden tutkijoiden tekemän työn, kiinnitän lähteitä ja viitteitä merkatessani erityistä huomiota niiden todenmukaisuuteen. (TENK 2012, 6–7.) Varmistan myös, että sekä tekstiin että lähdeluetteloon merkitsemäni viitteet mahdollistavat alkuperäisen lähteen löytämisen ja tunnistamisen (Hirsjärvi et al. 2014, 349). Näin mahdollistan tutkimustulosteni toistettavuuden. Osoittaessani aineistosta löytämiäni tuloksia, pidän huolen, että teen sen tutkimustehtäväni ja -kysymykseni näkökulmasta. (Tuomi & Sarajärvi 2003, 133.)

4 Tulokset

Tässä luvussa esittelen tutkimukseni tulokset. Ensin avaan sisäisen motivaation merkitystä musiikinopiskelussa. Tämän jälkeen esittelen tekijöitä, jotka vaikuttavat oppilaan motivaation syntymiseen ja säilymiseen musiikinopetuksessa.

4.1 Sisäisen motivaation merkitys musiikinopiskelussa

Edward P. Asmus (1994) on kirjoittanut motivaation merkityksestä musiikin opettamisessa ja opiskelussa. Hänen mukaansa musiikkia ei voi oppia ilman motivaatiota ja motivaatiolla on kaikista oppimistavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavista tekijöistä 20% osuus. (Asmus 1994, 5). Sisäisen motivaation on todettu auttavan tavoitteisiin pääsyssä ulkoista motivaatiota enemmän. Sisäisesti motivoituneet oppilaat kykenevät jatkamaan työskentelyä tilanteissa, joissa ulkoisia motivaattoreita ei ole mahdollista hyödyntää. Tavoitteisiin pääsy myös vahvistaa sisäisesti motivoituneen oppilaan itsetuntoa. (Asmus 1994, 7.) Sisäisen motivaation on todettu vaikuttavan positiivisesti myös oppimiseen, esiintymiseen ja hyvinvointiin (Deci & Ryan 2000c, 233). Kuten tutkielman toisessa luvussa esitin, motivaatio edistää myös toimintaan tarttumista sekä tukee toiminnan jatkamista ja siihen keskittymistä. Sisäinen motivaatio myös lisää yksilön toiminnan aikana kokemia positiivisia tunteita. (Lehtinen et al. 2007, 177.)

Huomiot sisäisen motivaation positiivisista vaikutuksista ovat olennaisia, koska opettaja pystyy vaikuttamaan oppilaan motivaatioon. (Asmus 1994, 5.) Myös Gauntin (2010) toteuttamassa tutkimuksessa monet oppilaat linjasivat, että opettajalla on tärkeä rooli motivoitumisen tukemisessa (Gaunt 2010, 8–9). Espanjassa 11-13 vuotiaille alastelaisille tehdyssä tutkimuksessa huomattiin, että motivaatio musiikinopiskeluun vaihteli eri opettajilla opiskelevien oppilaiden välillä (Arriaga & Madariaga 2014, 381). Opettajan ja opiskeluympäristöjen erot siis vaikuttivat oppilaiden motivaation määrään.

López-Íñiguez (2019) kertoo, kuinka opettajan ja kodin ulkoiset odotukset hänen muusikon uraltaan saivat hänen sisäisen ja ulkoisen motivaationsa tasapainon kontrolloinnin järkkymään. Samalla hänen keskittymisensä siirtyi kehittämisestä taitojen esittelyyn ja todisteluun. Kodin ja opettajan tarjoamat ulkoiset palkkiot saivat

hänet odottamaan itseltään nopeaa tavoitteisiin pääsyä, minkä takia epäonnistumiset vaikuttivat vahvasti hänen sisäisen motivaationsa laskemiseen (López-Íñiguez 2019, 176–178). Gauntin (2010) tutkimuksessa huomattiin myös, että kun opettaja kontrolloi vahvasti opetustilannetta, oppilaiden sisäinen motivaatio kärsi (Gaunt 2010, 9). Opettajakeskeinen opetus heikentää siis oppilaan motivaatiota. Sisäisen motivaation on todettu vaikuttavan yksilön hyvinvointiin positiivisesti (Deci & Ryan 2000c, 233). Kun oppilaan motivaatio kärsii, se vaikuttaa myös tämän hyvinvointiin negatiivisesti. Sisäisesti motivoiva opetus on siis tärkeää, jotta voidaan toteuttaa POPS:ssa (2014) edellytettyä oppilaiden hyvinvoinnin edistämistä.

4.2 Sisäistä motivaatiota tukeva musiikinopetus

Kerroin edellä, mikä merkitys oppilaiden sisäisellä motivaatiolla on musiikinopetuksessa. Seuraavaksi tarkoitukseni on avata tekijöitä, jotka vaikuttavat oppilaan motivaation syntymiseen ja säilymiseen musiikinopetuksessa.

4.2.1 Sisäisen motivaation syntymisen tukeminen musiikinopetuksessa

Sisäistä motivaatiota ruokkivat musiikilliset onnistumiset ja kannustavat opettajat, mutta samalla ulkoiset odotukset syövät sitä. (López-Íñiguez 2019, 176.) Jos oppilas kokee ulkoisten vaatimusten ylittävän hänen voimavaransa, johtaa se motivaation heikkenemiseen (Salmela-Aro 2018; López-Íñiguez 2019, 178). Oppilaille asetettujen tavoitteiden pitää antaa oppilaalle mahdollisuus korjata toimintaansa, jos hän epäonnistuu siinä. Näin he voivat kehittää musiikillista osaamistaan. Tämä vahvistaa oppilaan uskoa musiikillisiin kykyihinsä, minkä takia se on kriittistä etenkin musiikinopiskelun alkuvuosina. Musiikinopettajan yksi suuri haaste on saada poistettua oppilailtaan vääristynyt käsitys siitä, että musiikin oppiminen edellyttäisi valmiiksi olemassa olevia sisäisiä kykyjä tai ”lahjakkuutta”. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 384.)

Musiikillisen toiminnan toteuttamisen musiikintunneilla on todettu vahvistavan erityisesti oppilaiden kiinnostusta ja motivaatiota musiikinopiskelun. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 383.) Oppimistilanteita ja musiikillista toimintaa suunniteltaessa opettajan pitää ottaa huomioon oppilaiden musiikilliset kokemukset ja

mieltymykset sekä tarjota erilaisia opetukseen osallistumisen muotoja. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 383–384.) On olennaista, että tunnilla tapahtuva toiminta on itsessään mielekästä ja palkitsevaa. Toiminnan mielekkyys on oppilaiden motivaation kannalta olennaisempaa, kuin sen hyödyllisyys tavoitteisiin pääsyn näkökulmasta. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 383.) Mielekäs toiminta myös mahdollistaa flow-kokemuksen toteutumisen (López-Íñiguez 2019, 178–179).

Yksilön psykologisiin tarpeisiin oikealla tavalla vastaaminen vaikuttaa positiivisesti tämän hyvinvointiin, motivaation laatuun ja tavoitteisiin pääsyyn. (Ryan & Deci 2000c; López-Íñiguez 2019, 177). Tästä on vastuussa opettajan lisäksi koti (López-Íñiguez 2019, 176). Motivaatio ja innostus opiskeluun kehittyvät parhaiten, kun oppilas saa sopivasti haastetta suhteessa omiin voimavaroihinsa ja jaksamiseensa. Ulkopuolelta asetetut odotukset ja tavoitteet taas vaikuttavat negatiivisesti oppilaan kokemukseen itsemääräämisoikeudestaan, jolloin autonomian eli omaehtoisuuden perustarve ei täyty ja sisäinen motivaatio järkkyy (Ryan & Deci 2000c). Kun oppilas taas kokee voivansa vaikuttaa oppimistilanteeseen, vahvistaa se hänen oppimismotivaatiotaan (Asmus 1994, 8). Voidaan todeta, että opettajan vastuulla on auttaa myös oppilaan vanhempia ymmärtämään tätä odotusten ja voimavarojen suhdetta. Opettajan asettamien tavoitteiden lisäksi kotiympäristön asettamat tavoitteet voivat ylittää oppilaan voimavarat (López-Íñiguez 2019, 176).

Musiikintunneilla tapahtuva musiikillinen toiminta, joka sisältää yhdessä tekemistä, vahvistaa oppilaiden motivaatiota osallistua musiikinopetukseen. Oppilaiden motivaatiota musiikinopiskeluun lisää ryhmässä hyväksytyksi tulemisen kokemus. (Juntunen 2015, 70.) Ryhmän hyväksynnän saaminen tyydyttää oppilaan yhteisöllisyyden kokemisen perustarvetta (Ryan & Deci 2000c). Oppilaille yhdessä toimiminen ja tekeminen saattaa olla tärkeämpää, kuin sitä seuraava lopputulos (Juntunen 2015, 70).

Oppilas on motivoitunut, kun annetut tehtävät ovat hänen taitotasoonsa nähden sopivan haastavia (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 377; Ryan & Deci 2000c, 234–235). Motivaatioon vaikuttaa myös oppilaiden oma käsitys opiskeltavan musiikin haastavuudesta. Tämä näkyy musiikinopetustilanteissa siten, että mitä vaikeammaksi oppilaat kokevat opiskeltavan aiheen, sitä enemmän he suosivat vähemmän osallistavia toimintatapoja, kuten musiikin kuuntelua. Kun oppilaat kokevat, etteivät

musiikilliset tehtävät ole liian haastavia, he osallistuvat enemmän aktiiviseen ja osallistavaan toimintaan. Oppilaat osallistuvat opetukseen enemmän sellaisissa opetustilanteissa, joissa he kokevat olevansa kykeneviä suoriutumaan annetuista tehtävistä. (Arriaga & Madariaga 2014, 383–384.) Kokemus siitä, ettei ole tarpeeksi taitava suoriutumaan musiikintunneilla toteutettavista tehtävistä heikentää oppilaiden motivaatiota. Tämä johtuu itseohjautuvuusteorian (Ryan & Deci 2000c) määrittelemän kyvykkyyden perustarpeen laiminlyömisestä (Ryan & Deci 2000c).

Kun opetus on oppilaalle haastavuudeltaan sopivaa, oppilas kokee olevansa kyvykäs, kun hän onnistuu suoriutumaan tehtävästä ja saa siitä positiivista palautetta (Deci & Ryan 2000c, 234). Kyvykkyyden perustarpeen tyydyttyessä, oppilaan sisäinen motivaatio vahvistuu. Motivaation vahvistumisen kannalta olennaista on, että oppilas saa opettajalta positiivista palautetta, kun taas negatiivinen palaute heikentää oppilaan motivaatiota (Deci & Ryan 2000c, 234). Opettajan on pyrittävä siihen, että opiskelija kokee itsensä riittävän kyvykkääksi opiskelemaan musiikkia ja osallistumaan musiikilliseen toimintaan musiikintunneilla. Silloin voidaan vahvistaa oppilaiden kokemaa kyvykkyyden tunnetta ja sen kautta motivaatiota. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 384–385.). Tämä vaatii oppilastuntemukseen pohjautuvaa opetuksen eriyttämistä, mikä on POPS:ssa (2014) linjattu opetuksen pedagogiseksi lähtökohdaksi (POPS 2014, 30).

Teknologian kehitys on tuonut rajattoman määrän musiikillista sisältöä oppilaiden ulottuville. Internetin kautta musiikkikulttuurin kuluttamisen ja siihen osallistumisen merkitys on kasvanut nuorten keskuudessa. Opettajan täytyy ottaa huomioon muuttuva sosiaalinen ja kulttuurillinen ympäristö ja reflektoida tietoisesti omaa opetustyyliään ja ympärillään olevaa, sen hetkistä musiikkikulttuuria. Tämä on olennaista, jotta musiikkiluokassa käytettävää välineistöä voidaan päivittää vastaamaan tämän päivän musiikillisia standardeja. Näin kyetään mahdollistamaan oppilaiden paljon kuunteleman, modernimman musiikin toteuttamisen musiikintunneilla. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 383–384.) Teknologian yhdistämisen musiikinopetukseen onkin todettu motivoivan oppilaita (Juntunen 2015, 57).

4.2.2 Sisäisen motivaation säilymisen tukeminen musiikinopetuksessa

Opetuksessa on huomioitava oppilaiden kasvu ja muutos, sillä ne vaikuttavat ihmisen psykologisiin tarpeisiin ja vaikuttavat siten oppilaan motivaation syntyyn (Eccles 2004). Tapahtuva muutos saattaa vaikuttaa oppilaan motivaation määrään musiikinopiskelua kohtaan. Opettajan tehtävä voisi olla auttaa oppilaan motivaation säilyttämisessä elämän muutoksien keskellä. Tärkeää on myös tunnistaa oppilaiden motivaatioerot ja tarjota jokaiselle erilaista tukea opiskeluun. (Salmela-Aro 2018.)

Oppilaat saattavat tulla opettajastaan riippuvaisiksi sen sijaan, että ottaisivat itse vastuuta oppimisestaan. Oppilas saattaa siis ulkoistaa vastuun kehityksestään opettajalle oman sisäisen motivaationsa rakentamisen sijaan. Etenkin pitkällä aikavälillä tämä saattaa vaikuttaa oppimisen itseohjautuvuuden kehittymiseen negatiivisesti. (Gaunt 2010, 9.) Opettajan on mahdollista antaa oppilailleen työkaluja, joilla he voivat reflektoida omaa opiskeluaan. Opiskelija voi muokata ja tehostaa oppimismotivaatiotaan motivaation kontrollistrategioiden avulla. (Järvenoja et al. 2018). Näitä strategioita ovat tavoitteiden selkeä asettaminen, positiivisten tunteiden kokemisen mahdollistaminen sekä oppimisen kiinnostavuuden ja merkityksen vahvistaminen oppimiseen johtavan toiminnan aikana (Wolters 2003, 198–200). Onnistunut kontrollistrategioiden käyttö parantaa oppilaan mahdollisuuksia päästä tavoitteisiinsa ja kasvattaa motivaatiotaan (Wolters 2003, 191). Opettajan pitäisi pystyä vaikuttamaan oppilaiden kontrollistrategioiden kehittämiseen, jotta motivaation säilymistä oppimisprosesseissa voitaisiin tukea.

Motivaatio on jatkuvasti muuttuva ominaisuus (Järvenoja et al. 2018; de Bézenac & Swindells 2009, 5). López-Íñiguez (2019) totesi omaa musiikkiuraansa analysoineessa tutkimuksessaan huomanneensa, että hänen motivaationsa musiikinopiskeluun oli vaihdellut läpi uran. Vuorottelua oli myös sisäisen ja ulkoisen motivaation vallassa. (López-Íñiguez 2019, 176.) Opettaja tai oppilas ei ole siis epäonnistunut, jos motivaatio laskeekin. Motivaation laskiessa voidaan ryhtyä toimiin, jotta sitä saadaan vahvistettua. Esimerkiksi juuri kontrollistrategioilla voidaan vahvistaa jo olemassa olevaa motivaatiota (Järvenoja et al. 2018; Wolters 2003). Tämäkin on kuitenkin tehtävissä vain omien sisäisten voimavarojen rajoissa (Deci & Ryan 2000c, 229). Motivaation laskiessa on tärkeää tarjota oppilaille mahdollisimman motivoivaa

toimintaa. On keskeistä, että toiminta on tällöin itsessään mielekästä (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 383).

Ensimmäinen askel motivaation palauttamiseksi on siis ohjata oppilas toimintaan, jolla on suuri potentiaali tuottaa oppilaille mielihyvää ja kyvykkyyden tunnetta nopeasti. Ryhmäharjoitukset ja -työskentely ovat työtapoja, joilla voidaan saada laskenut motivaatio nopeasti herätettyä, ainakin väliaikaisesti. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 385). Tämä saattaa johtua siitä, että yhdessä toimiminen ja tekeminen saattaa olla oppilaille tärkeämpää, kuin toiminnan tavoite ja siitä, että yhteisöltä saatu hyväksyntä vahvistaa oppilaiden motivaatiota (Juntunen 2015, 70).

Motivaation heikkenemisen syynä voi olla, että aiemmin sopivan haastavalta tuntunut musiikin opiskelu tuntuu yhtäkkiä liian haastavalta. Kuten aiemmin on mainittu, oppilaan on koettava itsensä kyvykkääksi opiskella musiikkia (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 384–385). Musiikinopetuksessa voi tulla kuitenkin tilanteita, joissa opetettava asia tuntuu oppilaasta liian haastavalta. Tällaisessa tilanteessa on tärkeää kyetä tarjoamaan oppilaille vaihtoehtoisia tapoja osallistua opetukseen ja kokea onnistuneensa tavoitteessa. Arriagan & Madariaga Orbea (2014) korostivat opetustapaa, joka tarjoaa eri tasoisille oppilaille erilaisia osallistumisen mahdollisuuksia (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 384). Tämä malli mahdollistaa myös oppilaan ohjaamisen helpompaan toimintaan tunnin aikana, mikä vaatii opettajalta jatkuvaa opetustilanteen ja oppilaiden analysointia. Tarjoamalla oppilaille helpomman asteen osallistumisen mahdollisuus voidaan reagoida oppilaan motivaation laskemiseen tilanteessa, jossa hän ei usko omien taitojensa riittävän tavoitteeseen pääsyyn.

Sisäisen motivaation lisäksi myös ulkoisella motivaatiolla saattaa olla positiivisia vaikutuksia oppilaiden motivaatioon. Nuoret ja lapset omaksuvat toimintatapoja ja uskomuksia ympäristöstään, jolloin annetut ulkoiset tehtävät voivat muuttua sisäisesti säännellyiksi (Lehtinen et al. 2017, 184). Tätä tapahtuu läpi elämän ja se mahdollistaa ulkoisista asioista motivoitumisen. Ihminen voi motivoitua muihinkin kuin täysin heistä itsestään lähteviin pyrkimyksiin. (Lehtinen et al. 2017, 184.) Espanjalaisille ala-asteikäisille tehdyssä tutkimuksessa huomattiin, että suoritustavoitteet, joihin liittyi jokin palkinto, motivoivat oppilaita heidän itsensä mukaan eniten (Arriaga & Madariaga 2014, 383). Oikein asetetut ulkoiset tavoitteet voivat muuttua oppilaan

sisäistetyiksi motivaattoreiksi, jos ne kytkeytyvät hänelle tärkeisiin arvoihin tai päämääriin. Jos palkinto lisäksi tyydyttää perustarpeita eli omaehtoisuutta, kyvykkyyden tunnetta ja yhteisöllisyyden kokemista on motivaation sisäistyminen todennäköisempää. (Ryan & Deci 2000c, 230–233.)

Oppilaille annettujen tehtävien onkin hyvä olla sellaisia, että oppilas voi kokea niiden liittyvän hänelle tärkeisiin tavoitteisiin ja päämääriin (Deci & Ryan 2000b, 71; de Bézenac & Swindells 2009, 6). Opettajan on pohdittava, millainen palkinto liittyy oppilaille tai oppilaille tärkeisiin päämääriin, kun hän asettaa ulkoisen palkinnon motivoimaan tavoitteeseen pääsyä. Tämän on olennaista olla tavoitteena opetuksessa (de Bézenac & Swindells 2009, 6). Oppilaille helposti sisäistettävien tavoitteiden antaminen vaatii POPS:n (2014) mukaista oppilastuntemukseen pohjautuvaa opetuksen eriyttämistä (POPS 2014, 30). Ulkoisia palkintoja hyödynnettäessä on kuitenkin huomioitava riski, etteivät oppilaat tartu toimintaan ilman ulkoista palkkiota, jos samasta toiminnasta on aiemmin seurannut sellainen. Jotta ulkoista motivaatiota voidaan hyödyntää mahdollisimman paljon sen vahingoittamatta sisäisen motivaation syntymistä, ulkoisia palkkioita ei tulisi käyttää tarpeettomasti. (Asmus 1994, 7.)

5 Johtopäätökset ja pohdinta

5.1 Johtopäätökset

Opettajan on mahdollista vaikuttaa oppilaansa sisäiseen motivaatioon opiskella musiikkia (Asmus 1994, 1), mikä on olennaista, koska sisäisellä motivaatiolla on positiivinen vaikutus oppimiseen ja hyvinvointiin (Ryan & Deci 2000c; Lehtinen et al. 2007). Tutkimustulosten ja motivaatioteorioiden pohjalta voidaan todeta seuraavat asiat. Musiikintunneilla opettajan on pidettävä huolta, että oppilaan on mahdollista tyydyttää Ryanin ja Decin (2000c; 2000b) itseohjautuvuusteorian määrittämät psykologiset perustarpeet osallistuessaan musiikinopetukseen (Ryan & Deci 2000c; Ryan & Deci 2000b). Näin oppilaan motivoituminen ja motivoiminen musiikinopiskeluun on mahdollista. Lisätäkseen oppilaiden sisäisen motivaation syntymistä ja säilymistä musiikinopiskeluun, musiikinopettajan pitäisi siis kehittää oppimisympäristöjä, joissa oppilas voi kokea kyvykkyyttä ja oppia uusia taitoja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa sekä säilyttää oman valinnanvapauden tunteensa. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 383–384.)

Oppilaan omaehtoisuuden perustarvetta tyydyttää kokemus, että musiikinopiskeluun liittyvät tavoitteet kytkeytyvät hänelle itselleen tärkeisiin päämääriin ja että oppilas kokee hänellä olevan mahdollisuus vaikuttaa musiikinopiskeluunsa. Kyvykkyyden tunnetta vahvistaa opetus, joka on haastavaa, mutta mahdollistaa oppilaan onnistumisen kokemukset sekä opettaja, joka huomioi oppilaan onnistumiset ja antaa niistä positiivista palautetta. Yhteisöllisyyden perustarvetta tyydyttää musiikinopiskelussa tehtävä yhteismusisointi ja muu yhteinen toiminta sekä yhteiset projektit.

Motivoiva musiikinopetus ottaa huomioon oppilaiden kiinnostuksen kohteet ja taitotason, joiden pohjalta se tarjoaa erilaisia tapoja osallistua opetukseen (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 384). Oppilaiden kiinnostuksen kohteiden tunteminen vaatii oppilaiden itsensä tuntemisen lisäksi oppilaiden sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin aktiivista tutkimista. Motivoivan musiikinopetuksen täytyy elää suhteessa sen hetkiseen yhteiskuntaan ja tutkia aktiivisesti musiikillista kulttuuria sekä hyödyntää uusia teknologisia mahdollisuuksia ja uutta pedagogista tietoa. (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 384). Jokainen oppilas on erilainen, joten oppilaiden tunteminen on

välttämätöntä, jotta opettaja voi toteuttaa opetusta, joka mahdollistaa kaikkien oppilaiden motivoitumisen. Perustarpeita tyydyttävät asiat myös muuttuvat oppilaan kasvun ja kehityksen myötä, minkä takia oppilaan tuntemaan oppimisen prosessin täytyy jatkua koko musiikinopiskeluajan läpi.

Sisäisen motivaation syntymistä ja säilymistä vahvistavan musiikinopetuksen toteuttaminen ei välttämättä tarkoita ulkoisten palkkioiden unohtamista. Ulkoiset palkkiot motivoivat tutkitusti oppilaita musiikinopiskeluun (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 383). Olennaista onkin, mitä nämä ulkoiset palkkiot ovat. Ulkoisten palkkioiden ja tavoitteiden on mahdollista sisäistyä ja muuttua osaksi oppilaiden omia tavoitteita ja sisäistä motivaatiota, jos ne kytkeytyvät heille tärkeisiin päämääriin ja tavoitteisiin (Ryan & Deci 2000c, 230–233). Oppilaan perustarpeiden tyydyttyminen näihin tavoitteisiin pyrkiessä saattaa tukea ulkoisten tavoitteiden sisäistymistä. Palkkioiden sisäistäminen on olennaista, koska sisäinen motivaatio on kestävämpi motivaation muoto kuin ulkoinen motivaatio.

5.2 Pohdinta

Tutkimukseni tarkoitus oli tarkastella sisäinen motivaation merkitystä musiikinopiskelussa. Olin aiheesta itse motivoitunut, koska olin kokenut koko musiikinopiskeluni aikana erilaisia motivoituneisuuden hetkiä ja kohdannut eri lailla motivoivia musiikinopettajia. Olin kiinnostunut selvittämään, millaista on oppilasta motivoiva musiikinopetus ja miksi sisäinen motivaatio on merkittävää musiikinopiskelussa.

Sisäistä motivaatiota ja motivoivan opettamisen merkitystä on tutkittu jo jonkin verran musiikkikasvatuksen alalla, (ks. Arriaga & Madariaga Orbea 2014; López-Íñiguez 2019; Gaunt 2010) mutta motivoivan opetuksen toteutuminen ei toteudu täysin, kuten esimerkiksi López-Íñiguez (2019) ja Gaunt (2010) osoittavat (López-Íñiguez 2019; Gaunt 2010). Sisäinen motivaatio kuitenkin vaikuttaa positiivisesti oppimiseen, esiintymiseen ja hyvinvointiin, minkä takia tutkimuksissa on kiinnitetty huomiota olosuhteisiin, jotka joko vahvistavat tai heikentävät sisäistä motivaatiota (Deci & Ryan 2000c, 233; Arriaga & Madariaga Orbea 2014). Motivaation tutkiminen musiikkikasvatuksen alueella on myös lisääntynyt yleisen motivaatiotutkimuksen määrän kasvettua (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 375).

Tulokset osoittivat, että sisäisellä motivaatiolla on positiivinen vaikutus oppimiseen ja hyvinvointiin. Mahdollistamalla oppilaiden sisäisen motivaation syntyminen ja säilyminen musiikintunneilla, voidaan siis myös vahvistaa oppilaiden oppimista ja henkilökohtaista hyvinvointia. POPS:n (2014) mukaan opetuksen tehtävä on edistää oppilaiden hyvinvointia. Myös musiikinopetuksen tehtävä on siis tukea oppilaiden hyvinvointia, johon voi vaikuttaa positiivisesti oppilaiden sisäistä motivaatiota tukevalla opetuksella.

Tulosluvut osoittavat sisäisen motivaation hyötyjä musiikinopetuksessa ja tapoja, joiden avulla sen syntyminen ja säilyminen musiikintunneilla on mahdollista. Teorialuvussa käsittelemäni itseohjautuvuusteorian määrittelemien perustarpeiden, eli omaehtoisuuden, kyvykkyyden ja yhteisöllisyyden tunteiden tyydyttyminen, oli yhdistettävissä tuloksiin motivoivasta musiikinopetuksesta. Kyvykkyyden kokemuksen tarpeen olennaisuus sisäisen motivaation kannalta nousi tuloksissa erityisesti esille (ks. Arriaga & Orbea 2014; Ryan & Deci 2000c; Salmela-Aro 2018). Opetuksen tulee siis olla sopivan haastavaa jokaiselle oppilaalle, minkä toteutuminen vaatii eri tasoisten osallistumismahdollisuuksien tarjoamista opetuksessa. POPS (2014) mainitsee eriyttämisen opetuksen avainajatuksena. Voidaankin todeta, että yksittäisten oppilaiden kykyjen huomioiminen on ainakin aatteellisella tasolla oikealla mallilla sisäisen motivaation näkökulmasta. On taas eri asia, miten tämä asia toteutuu musiikkiluokassa.

Tutkimustuloksissa musiikilliseen toimintaan osallistuminen nousi esille oppilaita erityisesti motivoivana tekijänä. Musiikinopetuksen kulttuurissa on ehkä tapana opettaa erilaisia musiikin osa-alueita eri lailla oppilaita toimintaan aktivoiden. Esimerkkeinä musiikin teoria ja historia, joiden opetus usein sisältää paljon luennointia sekä yhteismusisointi ja kehorytmiikka, jotka keskittyvät aktiiviseen, usein yhteisölliseen tekemiseen. Jos oppilaita motivoi se, että he pääsevät toimimaan ja olemaan aktiivisia musiikintunneilla, on syytä pohtia, miten voimme luoda opetustapoja, jotka mahdollistavat osallisuuden ja aktiivisen toiminnan myös perinteisesti opettajapainoisesti opetettujen aiheiden opetuksessa.

Keskittyessään esimerkiksi opiskeluun, saattaa ihminen parhaimmillaan kokea flow-tilan eli virtauskokemuksen, jolloin tekeminen vie mukanaan ja ajantaju katoaa. Tällöin tekijä kokee ylpeyttä ja merkitystä tekemästään. Jotta flow-kokemus

saavutettaisiin musiikillisessa ympäristössä, tarvitaan musiikillista aktiivisuutta, joka sisältää yksilölle sopivia fyysisiä, sosiaalisia ja kognitiivisia haasteita (López-Íñiguez 2019, 178). Flow-kokemus on motivaation korkein taso (Lehtinen et al. 2007, 198). Sen mahdollistaminen on siis erittäin suotavaa. Seuraavaksi pohdin, kuinka musiikinopetuksessa voitaisiin mahdollistaa oppilaiden flow-kokemus tukemalla oppilaiden perustarpeiden tyydyttymistä.

Itseohjautuvuusteorian (Ryan & Deci 2000c) esittämistä ihmisen perustarpeista flow-kokemuksessa voidaan huomata korostuvan omaehtoisuus ja kyvykkyys (Ryan & Deci 2000c). Jotta oppilas voisi uppoutua täysin johonkin toimintaan, pitää toiminnan olla oppilaalle mielekästä. Lisäksi toimintaan osallistumisen pitää tapahtua oppilaan omasta tahdosta ja olla näin omaehtoista. Arriaga & Madariaga Orbea (2014) nostivat esille, että musiikintunneilla toteutettavien itsessään mielekkäiden aktiviteettien määrää olisi syytä nostaa musiikinopetuksessa (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 384). Mielekäs toiminta, joka mahdollistaa oppilaan vapaaehtoisen osallistumisen, täytyy pitää keskiössä, jotta opettaja voi mahdollistaa flow-kokemuksen syntymisen musiikintunneilla. Opetettavat aiheet eivät voi itsessään olla aina mielekkäitä kaikille oppilaille, mutta toiminta ja tavat, joilla aiheita lähestytään voivat olla. Kyvykkyuden kokemisen perustarve näkyy siinä, että toiminnan on välttämätöntä olla haastavuudeltaan optimaalista. Sen on haastettava oppilaan taitoja juuri sopivasti, ylittämättä tämän taitotasoa.

Musiikintunneilla toimitaan usein eri kokoisissa ryhmissä. Musiikillisen toiminnan voidaan sanoa etenkin musiikintunneilla olevan aina jollain tasolla sosiaalista. Flow-kokemuksen mahdollistaminen musiikintunneilla voisi siis tapahtua myös yhteisöllisyyden kokemuksen tarvetta tyydyttämällä, vaikka flow-kokemuksen määrittelyssä yhteisöllisyyttä ei nostetakaan erityisesti esille. Flow-kokemus on motivaation korkein aste ja itseohjautuvuusteorian mukaan yhteisöllisyyden kokemus vaaditaan, jotta ihminen voi motivoitua johonkin toimintaan. Toteuttamalla yhteisöllistä toimintaa musiikintunneilla voitaisiin tämän ajatuksen perusteella mahdollistaa flow-kokemusta musiikinopetuksessa.

Sisäisestä motivaatiosta saatujen tuloksien vastapainoksi olennainen tulos oli, että alasteikäiset oppilaat olivat kertoneet ulkoisten palkkioiden olevan mieluisia kannustimia musiikinopiskelussa (Arriaga & Madariaga Orbea 2014, 380). Oma

ennakko-oletukseni oli, että oppilaat kokisivat itsestään lähtöisen sisäisen motivaation mielekkäämmäksi kuin heidän toimintansa ohjaamisen ulkoisten palkkioiden avulla. Nämä tulokset ulkoisten palkkioiden positiivisesta kokemisesta oppilaiden joukossa on otettava huomioon. Oppilaiden tarkoittamat ulkoiset palkkiot saattavat olla yhdistettävissä sisäiseen motivaatioon. De Bézenac & Swindells (2009) totesivatkin, että ulkoisesti ohjailun toiminnan on mahdollista muuttua yksilön tarpeita ja tavoitteita vastaavaksi. (de Bézenac & Swindells 2009).

On ehkä yleinen käsitys, että ulkoisilla palkkioilla tarkoitettaisiin jotain hyvin konkreettista palkintoa. Arriagan & Madariaga Orbean (2014) tutkimuksessa ei kuitenkaan määritelty tarkemmin, mitä nämä ulkoiset palkkiot ovat. On mahdollista, että nämä oppilaiden mainitsevat palkinnot ovat sellaisia aineellisia tai aineettomia asioita, jotka tyydyttävät itseohjautuvuusteorian kolmea perustarvetta: omaehtoisuutta, kyvykkyyttä ja yhteisöllisyyttä (Ryan & Deci 2000c, 227–230). Tulokset osoittavat kuitenkin myös ulkoisen ohjailun sekä tavoitteiden ja palkkioiden asettamisen negatiivisia vaikutuksia oppilaaseen. Siitä huolimatta on syytä todeta, että ulkoisen motivaation mahdollisuudet musiikinopetuksessa täytyy ottaa huomioon.

5.3 Luotettavuustarkastelu

Jokaisessa tutkimuksessa on tarkasteltava sen luotettavuutta, jotta välttyttäisiin virheiltiltä, mihin kaikissa tutkimuksissa luonnollisesti pyritään. (Tuomi & Sarajärvi 2003, 131.) Tutkimukseni validiteetista huolehdin peilaamalla saamiani tuloksia sekä tutkimustehtävää ja -kysymyksiäni toisiinsa koko kirjoitusprosessin ajan. Reliabiliteetin tavoittelu on suhteellista tämänkaltaisessa tutkimuksessa, jossa tulokset eivät ole sellaisenaan määrin ja numeroin tilastoitavia, vaan abstrakteja. Pyrin kuitenkin mahdollistamaan tutkimustulosteni toistettavuuden huolellisella sekä läpinäkyvällä tutkimustyöllä ja lähteiden oikeaoppisella merkitsemisellä. (Tuomi & Sarajärvi 2003, 133.)

Keräämällä tarpeeksi laajan aineiston pyrin lisäämään systemaattisella kirjallisuuskatsauksella toteuttamani tutkimuksen luotettavuutta. (Salminen 2011, 9). Tutkimukseni sisälsi useita englanninkielisiä artikkeleita. Tavoittelin käännoistyössä huolellisuutta, mutta suomen ja englannin kielissä käytettävien termien suora käännettävyys voi olla haasteellista. Tämän takia pyrin selvittämään, mitkä

suomenkieliset ilmaukset vastaavat tiede- ja tutkijayhteisössä eri englanninkielisiä termejä, kuten omaehtoisuus (autonomy), kyvykkyys (competence), yhteisöllisyys (relatedness).

Tutkimuksessani sovelsin itseohjautuvuusteoriaa suhteessa muihin tuloksiin. Vaikka yhteydet itseohjautuvuusteorian ja tuloksien välillä ovat selviä ja ovat löydettävissä merkitsemistäni lähteistä, niiden yhdistäminen perustuu subjektiiviseen tulkintaani. Otin huomioon tämän mahdolliset vaikutukset tutkimukseni luotettavuuteen, minkä takia viittasin alkuperäisiin julkaisuihin tarkasti ja varoin niiden vääristelyä.

Tutkimusta aloittaessani minulla oli käsitys, ettei sisäisestä motivaatiosta musiikinopetuksen kentällä välttämättä löytyisi paljoo materiaalia, sillä en ollut musiikkikasvatuksen opinnoissani kohdannut sellaista aikaisemmin. Tulosten vähyys ja niiden löytämisen haastavuus kuitenkin vaikuttivat osaltaan tutkimukseni kulkuun (Tuomi & Sarajärvi 2003, 135).

5.4 Jatkotutkimusaiheita

Tiedonhakuprosessini aikana totesin, että musiikkikasvatuksen näkökulmasta tehtyä tutkimusta sisäisestä motivaatiosta on verrattain vähän ja etenkin käytännön toimintamalleja motivoivaan opetukseen on löydettävissä hyvin vähän. Olisikin tärkeää, että musiikkikasvatuskentällä tehtäisiin motivaatioon ja sisäisen motivaation herättämiseen sekä tukemiseen liittyvää tutkimusta. Olennaista olisi, että tulokset voitaisiin esittää käytäntöön sovellettavana tietona.

Tutkimustulokset osoittivat, että ulkoisten palkkioiden hyödyntäminen musiikinopetuksessa oli todettu hyväksi motivoimisen tavaksi. Yhdistin aikaisemmin tutkimuksessani näitä ulkoisia palkkioita itseohjautuvuusteorian määrittelemiin ihmisen perustarpeisiin ja sitä kautta sisäistettyyn motivaatioon. Tämän tarkoituksena oli avata ja pohtia, mitä ja millaisia nämä oppilaita motivoivat ulkoiset palkkiot voisivat olla. Olisikin tärkeää tehdä tutkimusta, joka keskittyisi selvittämään ja avaamaan, millaiset ulkoiset palkinnot erityisesti vahvistavat oppilaiden motivaatiota musiikinopiskeluun. Keskeistä olisi myös, millainen yhteys sisäisellä motivaatiolla ja ulkoisilla palkinnoilla voisi olla.

Kolmantena tärkeänä jatkotutkimuskohteena nostan esille vielä sen, kuinka toiminnallista musiikinopetusta voitaisiin hyödyntää sisäisen motivaation näkökulmasta laajemmin. Olisi tärkeää tutkia lisää musiikillisen toiminnan vaikutusta oppilaiden sisäiseen motivaatioon musiikintunneilla sekä pohtia, miten oppilaita aktivoivaa opetusta voitaisiin toteuttaa kaikkia musiikin osa-alueita opettaessa.

Lähteet

- Arriaga Sanz, C., Madariaga Orbea, J-M. 2014. Is the perception of music related to musical motivation in school?. *Music Education Research* 16, 4, 375–386.
- Asmus, E. P. 1994. Motivation in music teaching and learning. *The Quarterly*. 5, 4, 5–32.
- Deci, E. & Ryan, R. 2000b. Self-Determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*. 55, 68–79.
- Deci, E. & Ryan, R. 2000c. The “What” and “Why” of Goal Pursuits: Human needs and the Self-Determination of Behavior. *Psychological Inquiry*. 11, 4, 227–268.
- de Bézenac, C., & Swindells, R. 2009. No pain, no gain? Motivation and self-regulation in music learning. *International Journal of Education & the Arts*, 10, 16. Saatavilla <https://eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=EJ859047> luettu 11.4.2020
- Eccles, J. 2004. Schools, academic motivation and stage-environment fit. Teoksessa R. Lehner & L. Steinberg (toim.), *Handbook of adolescent psychology*. Hoboken, NJ: Wiley. 125–153.
- Gaunt, H., 2010. One-to-one tuition in a conservatoire: The perceptions of instrumental and vocal students. *Psychology of Music* 38, 2, 178–208.
- Hallam, S., 2002. Musical Motivation: Towards a model synthesising the research. *Music Education Research*, 4 ,2, 225-244.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Järvenoja. H., Kurki, K. & Järvelä, S. 2018. Motivoidutaan yhdessä. Teoksessa Salmela-Aro, K. (toim.) *Motivaatio ja oppiminen (e-Pub-versio)*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Juntunen, M. 2015. Pedagoginen kokeilu integroida iPadin käyttö, luova tuottaminen ja keholliset työtavat peruskoulun seitsemännen luokan musiikinopetuksessa. *Tapaustutkimus toimijuuden näkökulmasta*. *Finnish Journal of Music Education*, 18, 56–76.
- Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S., Mäntynen, A. 2017. Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Tallinna: Gaudeamus.

- Kotimaisten kielten keskus. 2018. Kielitoimiston sanakirja. Saatavilla <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/netmot.exe?SearchWord=oppia&dic=1&page=results&UI=fi80&Opt=1>, luettu 11.1.2020.
- Lehtinen, E., Kuusinen, J., Vauras, M. 2007. Kasvatuspsykologia. Porvoo: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- López-Íñiguez, G. 2019. Epiphonies of Motivation and Emotion Throughout the Life of a Cellist. *Action, Criticism, and Theory for Music Education*, 18, 2, 157–189.
- Martela, F. & Jarenko, K. 2014. Sisäinen motivaatio: Tulevaisuuden työssä tuottavuus ja innostus kohtaavat. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu 3/2014. Helsinki: Eduskunta.
- POPS 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.
- Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus?: Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasa: Vaasan Yliopisto. Saatavilla https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf, luettu 11.1.2020.
- Salmela-Aro, S. 2018. Kouluinto ja koulu-uupumus. Teoksessa Salmela-Aro, K. (toim.) *Motivaatio ja oppiminen* (e-Pub-versio). Jyväskylä: PS-kustannus.
- TENK 2012. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan hyvän tieteellisen käytännön ohjeet. Saatavilla https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf luettu: 9.12.2019
- TPOPS 2017. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.
- TPOPS 2017. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.
- Tuomi, A. & Sarajärvi, A. 2003. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino oy.
- Wolters, C. 2003. Regulation of Motivation: Evaluating an Underemphasized Aspect of Self-Regulated Learning. *Educational Psychologist* 38, 4, 189–205.

